

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/104/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2317219879
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboslava Vanková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2317219879.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľuboslava Vanková a sudkýň: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Andrea Dudášová, v právnej veci žalobcu: OTP Banka Slovensko, a.s., IČO 31 318 916, so sídlom Štúrova 5, Bratislava, proti žalovanému: J. D., narodený XX.X.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XX, K. - K., o zaplatenie 32.238,91 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti výrokom II., III. rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 19Csp/264/2017-95 zo dňa 7.2.2019, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnuté výroky II., III. rozsudku súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žalovanému sa nepriznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom označeným v záhlaví súd prvej inštancie výrokom 1. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 42.605,05 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 3 % ročne zo sumy 38.238,91 eur od 17.11.2017 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom II. žalobu vo zvyšnej časti zamietol a výrokom III. žalobcovi priznal voči žalovanému trovy konania v celom rozsahu, o ktorých výške rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

2. Rozsudok označený v záhlaví súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 497, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 5, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a), b), d), § 9 ods. 1, 2, 6, § 11 ods. 1 písm. a), b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že žalobca v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti uzatvoril so žalovaným dňa 12.3.2014 Zmluvu o OTP refinanc úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému účelový spotrebný úver zabezpečený nehnuteľnosťou v sume 38.800 eur. Úver bol poskytnutý za pohyblivú úrokovú sadzbu, pričom výsledná úroková sadzba bola vo výške 4,79 % ročne. Termín konečnej splatnosti úveru bol dohodnutý ku dňu 5.3.2044. Žalovaný sa zaviazal tento úver splácať mesačnými splátkami vo výške 176,46 eur vždy k 5. dňu mesiaca, avšak svoje povinnosti porušil. Úver bol žalobcom vyhlásený za predčasne splatný s účinnosťou k 10.4.2015.

4. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že predmetnú zmluvu o úvere považoval za spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka a po preskúmaní zmluvy o úvere zistil, že obsahuje všetky náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Žalovaný skutkové tvrdenia žalobcu žiadnym spôsobom nepoprel, v priebehu konania nepreukázal, že by pohľadávka žalobcu zanikla splnením alebo iným spôsobom,

preto je žalovaný povinný vrátiť žalobcovi istinu poskytnutého úveru 38.238,91 eur, a to spolu s úrokom z omeškania k 16.11.2017 vo výške 3.008,89 eur a vo výške 3 % ročne zo sumy 38.238,91 eur od 17.11.2017 do zaplataenia, keďže sa žalovaný dostal do omeškania s peňažným plnením. Žalobca si ďalej uplatnil úroky úveru, ktoré ku dňu 10.4.2015, t. j. ku dňu vyhlásenia úveru za predčasne splatný, vyčíslil sumou 1.357,25 eur. Súd prvej inštancie s takto vyčíslenými úrokmi ku dňu zosplatenia úveru súhlasil a zaviazal žalovaného na ich uhradenie. Pokiaľ ide o otázku nároku žalobcu na úroky z poskytnutého úveru za čas po jeho zosplatení, súd prvej inštancie opierajúc sa o už konštantnú judikatúru vyšších súdov, od ktorej nebol dôvod sa odkloniť, mal za to, že úroky z úveru prináležia veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu a následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť úroky z omeškania. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo 143/98, ako aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 476/2012 zo dňa 18.9.2012, v ktorých bol vyslovený obdobný záver. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť po splatnosti úveru úroky popri úrokoch z omeškania. Ak by mal mať veriteľ nárok na zaplataenie úroku z úveru aj po zosplatení úveru, znamenalo by to, že počas tejto doby by dochádzalo ku kumulácii nároku veriteľa na zaplataenie úroku z úveru so sankciami spojenými s omeškaním dlžníka s plnením peňažného záväzku. Vychádzajúc z týchto úvah potom súd prvej inštancie žalobu v časti vyčíslených úrokov od 10.4.2015 do 16.11.2017 vo výške 2.808,94 eur a v časti bežného úroku úver vo výške 2,50 % ročne zo sumy 38.238,91 eur od 17.11.2017 zamietol. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností súd prvej inštancie žalovaného zaviazal na zaplataenie sumy 42.605,05 eur, ktorá suma pozostáva z istiny vo výške 38.238,91 eur, bežného úroku úveru k 10.4.2015 vo výške 1.357,25 eur, úroku z omeškania vo výške 3.008,89 eur k 16.11.2017 a úroku z omeškania vo výške 3 % ročne zo sumy 38.238,91 eur od 17.11.2017 do zaplataenia a vo zvyšnej časti žalobu zamietol, nakoľko žalobca nemá nárok na úroky po zosplatení úveru.

5. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania, nakoľko bol v konaní neúspešný len v nepatrnom rozsahu.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v zamietajúcom výroku II. a vo výroku III. o nároku na náhradu trov konania podal odvolanie žalobca. V odvolaní uviedol, že žaloba a uplatnený nárok nie je v rozpore s platnými právnymi predpismi a už vôbec nie je v rozpore s ustálenou judikatúrou. Žalobca ďalej uviedol, že uznesenie NS SR sp. zn. 4Obo 143/98 rozhodne nie je ustálenou súdnou praxou. Banka pri vymáhaní svojich pohľadávok disponuje rozhodnutiami súdov z celej Slovenskej republiky, ktoré nemajú problém priznať veriteľovi k predčasne splatnej pohľadávke zmluvné úroky do zaplataenia (popri úrokoch z omeškania) tak, ako to vyplýva z gramatického a aj logického výkladu platných zákonných ustanovení. Uznesenie NS SR sp. zn. 4Obo 143/98 ide nad rámec samotného znenia zákona (ustanovenia Obchodného zákonníka) a násilne gramaticky zákon a úmysel zákonodarcu vykladá tak, aby bol za každých okolností zvýhodnený dlžník/spotrebiteľ. Samotná skutočnosť právneho a faktického zvýhodňovania spotrebiteľa spôsobuje vysoko nerovnovážne postavenie veriteľa, ktorý je aj bez tohto zvýhodňovania spotrebiteľa neistý v návratnosti požičaných finančných prostriedkov. Doterajšia právna prax a aj úmysel zákonodarcu, vyjadrený v platných kódexoch, je jednoznačný - dohodnutý úrok a úrok z omeškania sú dva rozdielne inštitúty a v prípade omeškania dlžníka so splátkou patrí veriteľovi okrem úroku (popri dohodnutom úroku a nie namiesto) aj úrok z omeškania. Uznesenie NS SR ad absurdum znevýhodňuje väčšinu klientov/spotrebiteľov, ktorí riadne splácajú svoje peňažné záväzky podľa podmienok dohodnutých s bankou, teda riadne úroky v dohodnutej výške oproti dlžníkom, ktorí z akýchkoľvek dôvodov úver nemôžu alebo nechcú splácať a ktorým súdne rozhodnutie svojvoľne odoberie povinnosť platiť dohodnuté úroky zo splatnej pohľadávky a zaviazá ich platiť len úrok z omeškania a aj to samozrejme len v zákonom regulovanej výške. Dojednaný úrok z ekonomického hľadiska predstavuje cenu finančných prostriedkov, ktoré žalobca ako veriteľ poskytol žalovanému ako dlžníkovi a ktoré žalovaný žalobcovi nevrátil. Povinnosť platiť úrok z poskytnutého úveru žalovanému okrem príslušných ustanovení Obchodného zákonníka vzniká tiež na základe zmluvných dojednaní v čl. 1. bode I. a 2. Zmluvy o úvere a čl. IV. bodu I. Zmluvy o úvere. Nakoľko Zmluva o úvere vyhlásením predčasnej splatnosti úveru nezanikla, žalobcov nárok voči žalovanému na zaplataenie zmluvného úroku nezanikol a trvá až do úplného splatenia istiny pohľadávky. Podľa vedomia žalobcu Obchodný zákonník neobsahuje žiadne ustanovenie, podľa ktorého by pri poskytnutí úveru veriteľ nemal voči dlžníkovi (spotrebiteľovi) v omeškaní právo na zaplataenie úrokov. Právny výklad, podľa ktorého by dlžníci v omeškaní boli povinní platiť len zákonné úroky z omeškania a neboli by povinní platiť zmluvné úroky z poskytnutého úveru, by legalizoval zvýhodnenie neplatiacich dlžníkov. Súdne rozhodovanie, ktoré podľa právnej teórie vyučovanej na právnických fakultách SR nepatrí k prameňom práva, pozná teda

prostriedky, ktorými sú sudcovia de facto viazaní, hoci podľa čl. 144 ods. I Ústavy SR nimi viazaní nie sú. Judikatúra nenahrádza všeobecne záväzný právny predpis, iba vysvetľuje podmienky uplatnenia všeobecne záväzného právneho predpisu. Žalobca navrhuje, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II., III. a vrátil ho súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

7. Žalovaný odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie nepodal, k odvolaniu žalobcu sa nevyjadril.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (aktuálne § 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozhodnutie v napadnutých výrokoch v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku II. a v napadnutom výroku III. o nároku na náhradu trov konania (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

9. Súd prvej inštancie už právoplatným výkonom I. preskúmaného rozsudku (§ 367 ods. 2 veta prvá Civilného sporového poriadku) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 42.605,05 eur s úrokom z omeškania vo výške 3 % ročne zo sumy 38.238,91 eur od 17.11.2017 do zaplataenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Predmetom odvolacieho prieskumu tak zostal napadnutý zamietajúci výrok II. a napadnutý výrok III. o nároku na náhradu trov konania rozsudku súdu prvej inštancie. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobcu je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či súd prvej inštancie vec v napadnutej časti správne právne posúdil.

10. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 12.3.2014 bola medzi žalobcom ako bankou a žalovaným ako klientom uzatvorená Zmluva o OTP refinanc úvere č. 004/3014/14SU v znení Dodatku č. 1 zo dňa 21.3.2014, na základe ktorej zmluvy v znení dodatku sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému účelový spotrebný úver v sume 38.800 eur a žalovaný sa zaviazal zaplatiť predmetný úver v 359 mesačných anuitných splátkach s tým, že výška 1. - 358. splátky je 176,46 eur a výška 359. splátky je 175,05 eur so splatnosťou 5. deň v mesiaci, pričom termín prvej splátky bolo dohodnutý na deň 5.5.2014 a termín konečnej splatnosti úveru bol dohodnutý na deň 5.3.2044. Listom zo dňa 15.1.2015 - Posledná výzva pred zosplatením žalobca vyzval žalovaného o uhradenie dlžnej čiastky ku dňu 15.1.2015 vo výške 775,90 eur najneskôr do 15 dní od doručenia výzvy, nakoľko žalovaný meškal so splácaním úveru viac ako tri splátky a upozornil žalovaného, že v prípade nezaplataenia dlžnej čiastky v stanovenom termíne vyhlási úver za predčasne splatný. Listom zo dňa 26.3.2015 - Vyhlásenie úveru za predčasne splatný oznámil žalobca žalovanému, že týmto vyhlasuje predčasnú splatnosť celého úveru vrátane úrokov a poplatkov s tým, že účinnosť vyhlásenia úveru za predčasne splatný nastáva v 10. deň odo dňa doručenia výzvy a v tento deň je žalovaný povinný zaplatiť celý záväzok zo zmluvy, ktorý k 24.3.2015 predstavuje sumu 39.244,64 eur. Súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti o zaplataenie úroku z poskytnutého úveru po zosplatení úveru dôvodiac, že povinnosť platiť úroky trvá len do zosplataenia úveru. Žalobca s týmito závermi súdu prvej inštancie nesúhlasil a poukazoval na to, že nárok veriteľa na dohodnutý zmluvný úrok nie je viazaný na zosplataenie dlhu a trvá až do úplného splataenia istiny pohľadávky.

11. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia

preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštalácie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštalácie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

12. Podstatou odvolacej argumentácie žalobcu bola námietka, že jeho nárok na zaplatenie úroku po zosplatnení úveru je daný, keďže úrok z úveru je nárokom, ktorý nemá vplyv na omeškanie dlžníka, ani na zosplatnenie úveru, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom nárok na úrok z úveru neovplyvňuje.

13. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

14. Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

15. Podľa § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

16. Podľa § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

17. Podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

18. Podľa § 506 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

19. Žalobca správne poukazoval na to, že má v zmysle ustanovenia § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka nárok na zaplatenie úroku v dojednanej výške (inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona). Jeho tvrdenie, že jeho nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich vrátenia (teda aj po zosplatnení úveru) vychádza z druhej vety ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka je však potrebné posudzovať v celom kontexte tejto právnej normy, ktorá podľa jeho prvej vety zakotvuje oprávnenie dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Druhú vetu ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka nemožno interpretovať ani bez spojitosti s prvou vetou jeho odseku 1, podľa ktorej záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Úroky zo splátky sú v prípade plnenia v splátkach splatné v deň splatnosti splátky (§ 503 ods. 2 Obchodného zákonníka), ak sa však má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú (§ 503 ods. 1 tretia veta Obchodného zákonníka). Uvedené ustanovenia právnej normy (spolu s § 497 Obchodného zákonníka) teda explicitne upravujú nielen záväzok dlžníka zaplatiť úroky, ale aj splatnosť tohto záväzku. Z uvedeného vyplýva, že úrok z úveru patrí len za požičanie peňazí, ku ktorému po zániku zmluvného vzťahu nedochádza. V súlade s týmto výkladom je aj ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka umožňujúce od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, teda celý dlh jednorazovo. Z uvedeného vyplýva, že doba splatnosti zmluvných úrokov sa zhoduje s dobou splatnosti úveru, čo znamená, že celková suma úrokov musí byť zaplatená najneskôr zaplatením poslednej splátky úveru.

20. Pokiaľ ide o otázku nároku veriteľa na úroky z poskytnutého úveru za čas po jeho zosplatnení, odvolací súd ďalej uvádza, že aplikačná prax súdov sa touto otázkou už zaoberala, od ktorej nebol

dôvod sa odkloniť. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že úroky z úveru prináležia veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu a následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť úroky z omeškania. Odvolací súd taktiež poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 143/98 a rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 476/2012, z ktorých vyplývajú závery, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie v tomto smere, na ktorého odôvodnenie v preskúvanom rozsudku odvolací súd v podrobnostiach odkazuje, sa žiada zdôrazniť, že závery Najvyššieho súdu SR obsiahnuté v rozhodnutí R 59/1998 (sp. zn. 4Obo 143/98 z 1.7.2000) boli prijaté aj v potvrdzujúcom rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co 30/2012-145 z 30.5.2012, ktoré úsudky súdov napokon akceptoval i Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18.9.2012. K záveru súdov, že „pokiaľ veriteľ pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru“, Ústavný súd SR v predmetnom rozhodnutí konštatoval, že nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Hoci žalobca v odvolaní opakovane vyjadruje nesúhlas s rozhodnutiami Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18.9.2012 a Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 143/98 z 1.7.2000, odvolací súd nenachádza dôvod odchyliť sa od právneho názoru v oblasti zmluvného úroku a jeho uplatňovania po zosplatení úveru prezentovaného v uvedených rozhodnutiach. Žalobca v odvolaní poukazoval na to, že uplatnený nárok nie je v rozpore s ustálenou judikatúrou a on disponuje rozhodnutiami súdov z celej Slovenskej republiky, ktoré nemajú problém priznať veriteľovi k predčasne splatnej pohľadávke zmluvné úroky do zaplatenia. K uvedenému odvolací súd uvádza, že na podporu právneho názoru vysloveného súdom prvej inštancie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje, existuje množstvo rozhodnutí s vyslovením rovnakého právneho názoru o neopodstatnenosti nároku na úroky aj za obdobie po splatnosti pohľadávky, napr. rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/16/2018 z 12.4.2018, sp. zn. 15Co/193/2018 z 7.11.2018, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/70/2018 z 25.10.2018, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/221/2016 z 28.11.2017, sp. zn. 24Co/99/2017 z 27.3.2018, sp. zn. 17Co/110/2018 z 8.11.2018, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/403/2016 z 27.3.2018, sp. zn. 24Co/189/2018 z 6.3.2019 atď.. Aj keď judikatúra nie je formálnym prameňom práva, súdy majú povinnosť v záujme právnej istoty rozhodovať o rovnakých veciach rovnako. Pokiaľ ani žalobca v odvolaní neuviedol žiadne iné rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR s odlišnými právnymi závermi, nebolo možné jeho odvolaniu vyhovieť.

21. Žiada sa dodať, že pri poskytnutí úveru si zmluvné strany dojednávajú ako úroky, tak i lehotu na vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov. Zákon teda umožňuje veriteľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku prirodzene sledujú úroky dohodnutú dobu poskytnutia peňažných prostriedkov, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má veriteľ právo splatnosť skrátiť. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť po splatnosti úveru (po ukončení zmluvného úverového vzťahu) úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je po splatnosti splatený, zákon priznáva veriteľovi za zadržovanie jeho peňažných prostriedkov sankcie, či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa má za následok absenciu požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Po nadobudnutí splatnosti úveru (či už celého alebo jednotlivých splátok) veriteľovi vzniká nárok na vrátenie požičanej sumy, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu splatnosti úveru (alebo jeho časti). Ak teda nastal stav, kedy dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba (pretože tieto sú už splatné) a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov dlžníkom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kedy by bol dlžník vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu dlžník na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa poprel účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby ku zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však dlžníkovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Navyše by tak došlo k hrubej nadváhe veriteľa, ak by bol tento nečinný pri vymáhaní svojej pohľadávky a odplatné úroky by si nárokoval aj pri svojej potenciálnej nečinnosti. Takéto správanie veriteľa nemôže byť podporované a nemôže požívať právnu ochranu.

22. Na doplnenie odvolací súd ešte uvádza, že veriteľ poskytuje dlžníkovi v podstate dve výhody, keď prvou je možnosť dlžníka použiť cudzí kapitál často väčšieho objemu v porovnaní s jeho aktuálnymi vlastnými finančnými možnosťami a druhou je možnosť vrátiť požičaný kapitál až po uplynutí určitej doby, počas ktorej veriteľ nie je oprávnený kapitál požadovať späť. Pokiaľ ide o zosplatnenie, ako už bolo uvedené, ide o dôsledok protiprávneho správania sa dlžníka, teda reakciu veriteľa na neplatenie splátok istiny spolu s úrokmi. Formálne zosplatnením dochádza k posunu splatnosti pohľadávky. Týmto spôsobom dlžník stráca vyššie uvedené výhody, predovšetkým vrátiť požičané peňažné prostriedky v splátkach. Z hľadiska výhodnosti alebo nevýhodnosti postavenia spotrebiteľa, ako aj postavenia veriteľa, sa žiada doplniť, že veriteľ poskytuje peňažné prostriedky s určitým obchodným zámerom a obchodnou politikou, kedy na základe aj ponuky a dopytu poskytuje peňažné prostriedky z predpokladom čo najvyššieho zisku, z tohto dôvodu poskytuje úver s dobou návratnosti v určitej lehote, pričom ako odplatu dojednáva úroky v určitej výške. Výška týchto úrokov súvisí s tým, za akých okolností podmienok je veriteľ ochotný peňažné prostriedky požičať, resp. stratiť dispozíciu s nimi aj za rizika, či ich predpokladaná ziskovosť bude v zmysle obchodnej politiky veriteľa. Veriteľ v takomto prípade získava väčší objem peňazí, ktoré aktuálne môže použiť s tým, že predpokladá, že v určitom časovom horizonte tieto bude schopný vrátiť. Pokiaľ nastane situácia, že dlžník peňažné prostriedky nie je schopný vrátiť, teda plniť v súlade so svojím záväzkom, veriteľ nemusí pristúpiť k zosplatneniu úveru, pričom nezanikne ani nárok veriteľa počas tohto obdobia na úrok ako odplatu (v takomto prípade nevzniká nárok na úroky z omeškania z celej sumy).

23. Taktiež pokiaľ žalobca v odvolaní argumentuje, že úroky predstavujú cenu finančných prostriedkov, ktoré žalobca ako veriteľ poskytol žalovanému ako dlžníkovi, odvolací súd poznamenáva, že tento názor nijako nespochybňuje a úroky predstavujú vopred dojednanú odplatu za užívanie istiny. Odvolací súd poznamenáva, že banka ako veriteľ počas procesu kontraktácie určuje svoje úverové podmienky, v rámci ktorých stanovuje aj odplatu za poskytnutie úveru za isté dohodnuté úverové obdobie a od každého veriteľa konajúceho s odbornou starostlivosťou sa očakáva, že cenu za úver si stanovuje za dané ohraničené úverové obdobie, na ktoré sa úverový vzťah uzatvára. Preto práve cena za úver za úverové obdobie do splatnosti úveru je pojmovo jednoznačne odlišiteľná od sankcií za omeškание s plnením dlhu voči veriteľovi. Pokiaľ sa žalobca dovoľáva nárokov na odplatné úroky, ktoré by mu patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav, že veriteľ (banka) a dlžník (spotrebiteľ) budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve, odvolací súd poznamenáva, že bol to práve veriteľ, ktorý svojim jednostranným právnym úkonom spôsobil zmenu zmluvne dojednaných podmienok a zmenu záväzku, ktorá bola vyvolaná omeškáním spotrebiteľa a viedla k predčasnemu zosplatneniu úveru zo strany veriteľa. K predčasnemu zosplatneniu úveru spotrebiteľa došlo teda výlučne konaním veriteľa a bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou v obsahu záväzku určil aj nový režim ďalšieho plnenia záväzku svojim jednostranným adresným právnym úkonom. Úroky preto predstavujú cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto voľne nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrývajú veriteľovi práve úroky splácané spolu s istinou v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Pri vyvolaní stavu predčasnosti splatenia úveru tak vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru vrátane úrokov kapitalizovaných podľa splatenia úveru. Pokiaľ teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul zadržiavať peňažné prostriedky u seba a tieto naďalej legitímne užívať, nie je potom ani dôvod na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom.

24. Pokiaľ žalobca na podporu svojich argumentov poukazuje na konkrétne články zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nevyhnutné mať na zreteli, že dohody, prípadne iné zmluvné dojednania, podľa ktorých mal spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania platiť aj ďalšie sankcie po splatnosti pohľadávky, teda úroky za poskytnutie úveru aj po predčasnej splatnosti úveru vyvolanej veriteľom, spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a sú s poukazom na zákonnú úpravu ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neprijateľné. Takto koncipované dojednania v spotrebiteľskej zmluve nie sú súladné s právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a takéto dojednania v rozpore so zákonom je ako zmluvná podmienka neprijateľná a s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka aj absolútne neplatná, pričom celkom jednoznačne tým, že popiera dikciu zákona, svojím dopadom na právny vzťah spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a to výrazne v neprospech spotrebiteľa. Odvolací súd navyše poukazuje na znenie ustanovenia § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka

obsahujúceho výkladové pravidlo, v zmysle ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

25. Odvolací súd sa preto stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby v časti o zaplatenie úrokov po zosplatnení úveru.

26. K odvolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad. Súd prvej inštancie správne právne vec v napadnutom zamietajúcom výroku posúdil. Zo žiadneho ustanovenia všeobecne záväzných predpisov nevyplýva totiž pravidlo, podľa ktorého má dlžník v spotrebiteľskom vzťahu povinnosť platiť cenu služby v podobe úrokov aj za obdobie po splatnosti pohľadávky. Neprávne právne posúdenie zamietnutých nárokov na zaplatenie príslušenstva namietané žalobcom je neopodstatnené. Súd prvej inštancie v danom prípade v napadnutom zamietajúcom výroku rozsudku súdu prvej inštancie vec správne právne posúdil. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že tento odvolací dôvod nie je naplnený.

27. Vo vzťahu k výroku III. o nároku na náhradu trov konania žalobca v odvolaní neuviedol žiadne zdôvodnenie. Nakoľko odvolací súd považuje preskúmaný rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku za vecne správny, keď žalobca žiadnym relevantným spôsobom správnosť výroku o nároku na náhradu trov konania v rozsudku súdu prvej inštancie vychádzajúceho z tzv. zásady úspechu nespochybnil (v prípade ktorého ani odvolací súd nezistil žiadne zjavné dôvody jeho nesprávnosti), nie je jeho odvolanie opodstatnené.

28. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku II. a v napadnutom výroku III. o nároku na náhradu trov konania podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

29. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 396 ods. 1 v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 a contrario Civilného sporového poriadku tak, že plne úspešnému žalovanému nepriznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný bol v odvolacom konaní pasívny, k odvolaniu sa nevyjadril, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z Článku 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku zakotvujúceho procesnú ekonomiu, keďže rozhodovanie postupom podľa ustanovenia § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku najskôr o nároku na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, že žalovanému žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného sporového konania.

30. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).